

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**
Sector Staats- en
Bestuursrecht

Turfmarkt 147
2511 DP Den Haag
Postbus 20301
2500 EH Den Haag
www.rijksoverheid.nl/jenv

nota

Informereren over vertraging uitvoering NIS-II en CER-richtlijn

Datum
25 januari 2024

Projectnaam
SBR W1724.1 Wet digitale
veiligheid SBR W1724.2 Wet
weerbaarheid kritieke
entiteiten

Ons kenmerk
5191893

Dossiernummer
4234214 & 4234120

Bijlagen
2

1. Aanleiding

DWJZ en NCTV werken samen met betrokken vakdepartementen aan de implementatie van twee Europese richtlijnen: de nieuwe richtlijn netwerk- en informatiebeveiliging (de NIS2-richtlijn, ter vervanging van de NIS1-richtlijn) en de richtlijn weerbaarheid kritieke entiteiten (de CER-richtlijn). Het omzetten van de richtlijnen in nationale wetgeving vraagt meer tijd dan verwacht. Dit betekent dat de door de Europese Commissie gestelde implementatiedeadline niet wordt gehaald. Middels deze nota wordt u geïnformeerd over de stand van zaken van de implementatie, waarbij een aantal besluiten worden voorgelegd. Met bijgaande brief informeert u de TK.

Deze nota is afgestemd met de NCTV en FEZ.

2. Geadviseerd besluit

U wordt gevraagd in te stemmen met:

- de inhoud van bijgaande Kamerbrief en verzending aan de TK.
- het communiceren over de te late implementatie van de NIS2-richtlijn en CER-richtlijn op de website van de NCTV en het opstellen van een communicatielijst waarmee de vakdepartementen hun sectoren actief kunnen benaderen en informeren.
- het informeel op de hoogte stellen van de Europese Commissie over het niet halen van de implementatiedeadline van de NIS2- en de CER-richtlijn.

U wordt gevraagd kennis te nemen van:

- de claim die de NCTV heeft ingebracht tijdens de begrotingsbesluitvorming die nu plaatsvindt ten behoeve van de voorjaarsnota.

3. Kernpunten

- DWJZ en NCTV werken nauw samen met betrokken vakdepartementen (BZK, DEF, EZK, FIN, IenW, LNV, OCW, VWS) aan de implementatie van de NIS2 en CER-richtlijn.
- De in 2022 gepubliceerde richtlijnen bieden een wettelijk kader voor het versterken en waarborgen van de digitale en fysieke weerbaarheid van onder meer de vitale infrastructuur.
- U bent als MJenV coördinerend bewindspersoon voor de implementatie en verantwoordelijk voor het stelsel voor cybersecurity en de bescherming van vitale infrastructuur.

- Het traject richting de consultatie van de conceptwetsvoorstellen bevindt zich in een afrondende fase. Desondanks wordt nu al vastgesteld dat de wetgeving niet op tijd gereed zal zijn om aan de door de Europese Commissie gestelde implementatiedeadline (17 oktober 2024) te voldoen. De complexe inhoud en de veelheid aan juridisch een beleidsmatige keuzes die interdepartementaal gemaakt moeten worden vragen meer tijd dan initieel verwacht.
- Dit betekent dat de implementatiewetten ook niet op de tot-nu-toe gecommuniceerde datum in werking zullen kunnen treden. Om duidelijkheid te scheppen, met name voor de organisaties en bedrijven die onder de wet- en regelgeving komen te vallen, is het advies hierover te communiceren.
- Middels bijgaande Kamerbrief wordt de Tweede Kamer geïnformeerd. Daarnaast zullen ook de Europese Commissie en organisaties en bedrijven die onder de wet- en regelgeving komen te vallen op de hoogte worden gesteld.
- Dit proces is als zodanig met de betrokken vakdepartementen afgestemd.
- IenW verzoekt de brief vóór 31 januari a.s. aan de TK te verzenden. Die dag vindt een door IenW georganiseerd congres plaats voor alle IenW-sectoren die met deze wet- en regelgeving te maken krijgen. Het heeft de voorkeur dat MIenW de vertraging in de voortgang van de implementatie hier kan toelichten.
- De voorbereidingen van de implementatie worden met onverminderde inspanning voortgezet. De conceptwetgeving zal naar verwachting voor de zomer van 2024 in consultatie worden gebracht.
- U wordt separaat geïnformeerd over de beleidsmatige keuzes die met de implementatie van de richtlijnen samenhangen.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Datum
25 januari 2024

Ons kenmerk
5191893

4. Toelichting

4.1. Algemeen

Op 14 december 2022 zijn de Richtlijn netwerk- en informatie- beveiliging (NIS2-richtlijn) en de Richtlijn weerbaarheid kritieke entiteiten (CER-Richtlijn) gepubliceerd. Deze Richtlijnen dienen ter verhoging van de weerbaarheid van de vitale infrastructuur, in zowel het digitale als fysieke domein. Uiterlijk 17 oktober 2024 dient door Nederland te worden voorzien in de nationale implementatiewetgeving ten behoeve van die richtlijnen. U bent bij nota van 31 mei 2022 en 22 augustus 2022 (bijlage 1 en 2) reeds over de inhoud geïnformeerd.

Onder leiding van JenV (NCTV en DWJZ) is het afgelopen jaar in interdepartementaal verband gewerkt aan twee conceptwetsvoorstellen ter implementatie van deze richtlijnen. Vanwege het groot aantal betrokken ministeries, de complexe inhoud en veelheid aan juridische- en beleidskeuzes die interdepartementaal gemaakt moeten worden, vergt de totstandkoming van de conceptwetsvoorstellen meer tijd dan in eerste instantie verwacht. De conceptwetsvoorstellen zullen naar verwachting voor de zomer in consultatie worden gebracht. Hier gaat besluitvorming in de MR aan vooraf.

4.2. Verwacht tijdpad voor wetsvoorstellen

De voorstellen worden in internetconsultatie gegeven en gelijktijdig voor advies aan onder meer de Autoriteit Persoonsgegevens gezonden. Daarna is tijd nodig voor verwerking en interdepartementale afstemming van de wijzigingen als gevolg van die adviezen. Daarna volgt nog verplichte advisering door de Afdeling advisering van de Raad van State. Na verwerking van de adviezen van de Raad van State kunnen de wetsvoorstellen – zo nodig na hernieuwde behandeling in de MR - bij de Tweede Kamer worden ingediend voor parlementaire behandeling. De inzet is om het traject tot en met indiening bij de Tweede Kamer vóór het einde van 2024 afgerond te

hebben. Omdat niet precies valt in te schatten hoe veel tijd elk van voorgaande stappen in beslag zal nemen, is het lastig een concrete inschatting te maken van de vertraging.

**Directie Wetgeving en
Juridische Zaken**

Datum
25 januari 2024

Ons kenmerk
5191893

4.3. Informeren Tweede Kamer

Het voorstel is om de TK actief te informeren over de verwachte vertraging. De Tweede Kamer is eerder per brief geïnformeerd over de NIS2- en de CER-richtlijn. IenW verzoekt de brief vóór 31 januari a.s. aan de TK te verzenden. Die dag vindt een door IenW georganiseerd congres plaats voor alle IenW-sectoren die met deze wet- en regelgeving te maken krijgen. Het heeft de voorkeur dat MinIenW de vertraging in de voortgang van de implementatie hier kan toelichten.

4.4. Verwacht tijdpad andere lidstaten

Andere lidstaten geven informeel ook aan dat het halen van de implementatiedeadline krap wordt, maar hebben hierover tot nu toe formeel nog geen uitspraak gedaan richting de Europese Commissie.

4.5. Te late implementatie: informeren sectoren

We ontvangen veel vragen vanuit de verschillende sectoren die met de NIS2- en de CER-richtlijn te maken krijgen over de datum van inwerkingtreding. Bedrijven en organisaties willen zich op de nieuwe regels en verplichtingen voorbereiden. Ook vakdepartementen dringen erop aan duidelijkheid te kunnen bieden richting deze sectoren. Gelet hierop wordt voorgesteld om de vertraging te melden via de website van de NCTV en daarnaast een interdepartementale communicatielijn op te stellen waarmee de vakdepartementen hun sectoren actief kunnen benaderen en informeren. Het informeren zal elk vakdepartement voor eigen rekening nemen, in lijn met de bestaande afspraken en verantwoordelijkheden voor de implementatie en uitvoering van deze richtlijnen.

4.6 Te late implementatie: risico op inbreukprocedure en informeren Europese Commissie

Te laat implementeren van Europese wetgeving kan leiden tot een zogeheten "inbreukprocedure" door de Europese Commissie. De ervaring leert dat de Europese Commissie daar nog niet onmiddellijk mee zal starten als de implementatiewet al wel in procedure is.

Indien wordt besloten om sectoren te informeren over de te late implementatie, wordt voorgesteld ook de Europese Commissie daarover te informeren. Hierover is ambtelijk contact geweest met de permanente vertegenwoordiging in Brussel en zij adviseren de Europese Commissie daar informeel van op de hoogte te stellen. Daarmee kan een inbreukprocedure niet worden voorkomen, maar het lijkt fatsoenlijk om de Europese Commissie wel op de hoogte te stellen zodra wij zelf in het openbaar aangeven de implementatiedatum niet te kunnen halen.

4.7 Te late implementatie: risico voor (digitale) veiligheid

Te laat implementeren van beide richtlijnen brengt risico's op het gebied van (digitale) veiligheid met zich mee. Het wetsvoorstel voorziet in nieuwe beveiligingseisen en toezicht voor organisaties van maatschappelijk belang en zorgt ervoor dat zij kunnen rekenen op ondersteuning. Gelet op het dreigingslandschap (zoals bijvoorbeeld geschetst in het Cybersecuritybeeld Nederland 2023) en de daaruit volgende risico's is het van belang dat bedrijven en organisaties hier weerbaar tegen zijn. Hoewel er voor een aantal sectoren nu reeds een kader is om

de digitale veiligheid te borgen op grond van de Wet beveiliging netwerk- en informatiesystemen (Wbni), is door de verlate implementatie naleving van de nieuwe eisen nog niet wettelijk afdwingbaar. Zoals hierboven geschetst wordt in communicatie daarom ingezet op het activeren van bedrijven en organisaties om, mede gelet op de risico's, zich al voor te bereiden op het implementeren van de eisen.

Directie Wetgeving en Juridische Zaken

Datum
25 januari 2024

Ons kenmerk
5191893

4.8 Wat te doen tussen 17 oktober 2024 en inwerkingtreding implementatiewetten?

Tijdens de consultatieperiode moet worden bezien of en zo ja wat er moet worden geregeld voor de periode tussen 17 oktober 2024 en het moment van inwerkingtreding van de betreffende implementatiewetten. Bezien zal bijvoorbeeld moeten worden in hoeverre de Wbni waarin de NIS1-richtlijn is geïmplementeerd, richtlijnconform kan worden uitgelegd, en hoe moet worden omgegaan verzoeken uit lidstaten, die wel tijdig hebben geïmplementeerd.

Via de communicatiekanalen wordt momenteel al ingezet op het activeren van organisaties om wet- en regelgeving niet af te wachten en alvast te starten met de voorbereiding op de richtlijnen. In de communicatie worden handelingsperspectieven geboden bijvoorbeeld voor het doen van een risicoanalyse, het nemen van maatregelen en het inrichten van bedrijfsprocessen voor het melden van incidenten.

5. Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden

De persoonsgegevens van de ambtenaren zijn niet openbaar ter bescherming van de persoonlijke levenssfeer. In verband met financiële en economische belangen van de staat worden deze passages niet openbaar gemaakt.
